

Misbruik binnen het gezin

Ontzet kijkt moeder haar dochter aan. 'Wat zeg je nou?' Hortend en stotend vertelt het meisje - ongedetailleerd en summier - wat er gebeurde tussen haar en haar broer. 't Was tijdens het oppassen. Vader en moeder waren naar een ouderavond van school. Haar vijf jaar oudere broer had haar gevraagd mee te doen met een spelletje. Ze mocht het tegen niemand zeggen en vooral niet tegen papa en mama. Het spelletje had geen naam, maar het ging in ieder geval over je 'blootje'. En het had zeer gedaan.

In de voorgaande afleveringen van De Saambinder heeft u kunnen lezen over de grote schade die seksueel misbruik teweegbrengt in het leven. Maar stel je voor dat je als ouders te maken krijgt met seksueel misbruik binnen het gezin. Wat doe je dan?

Jantine den Uijl

Wanneer u wordt geconfronteerd met misbruik in het gezin is dat enorm pijnlijk. Als ouder voel je direct de loyaliteit naar beide kinderen. Als moeder heeft u ze allebei onder het hart gedragen. Als ouders heeft u geprobeerd beide kinderen op te voeden, zoals beloofd bij de doop. En dan gebeurt dit. Onvoorstelbaar.

Bagatelliseren

De eerste neiging is misschien om het probleem te bagatelliseren. 'Het is maar één keer gebeurd, nooit meer doen!' of: 'Tja, het is gelukkig niet echt ver gegaan. Het zal wel meevallen.'

Op die manier draagt u, onbedoeld en ongewild waarschijnlijk, bij aan het *collectieve nee* waarover wij eerder schreven. Uw kind begraaft de herinnering en probeert er niet meer aan te denken. De schade hiervan heeft u kunnen lezen. Wat dan te doen? Ten eerste is het de verantwoordelijkheid van ouders om te zorgen voor de *veiligheid* in het gezin, en om ervoor te zorgen dat herhaling nooit kan plaatsvinden.

'Het gebeurde altijd op zondagmiddag'. Wanneer u iets dergelijks te horen krijgt, kan het zijn dat er veel meer aan de hand is. Wellicht heeft u maar één aspect gehoord, misschien speelt er veel meer.

Vanuit de literatuur is bekend dat slachtoffers dader kunnen worden. Heeft u het afgedaan als kinderspel? De mantel der liefde past ons soms opeens erg goed.

Psychische veiligheid

Het kan ook zijn dat het misbruik pas jaren na dato openbaar wordt. In dat geval is de veiligheid niet meer concreet aan de orde - misschien zijn uw kinderen al volwassen en de deur uit - maar dan gaat het nog wel over de *psychische* veiligheid van betrokkenen. Is het verhaal veilig bij u? Luistert u naar uw kind(eren)? Probeert u de juiste helpende hand te bieden? Durft u naar uw eigen aandeel als ouders te kijken en daarvoor de verantwoordelijkheid te nemen? Dit is in de verwerking van het misbruik van groot belang voor uw kinderen, voor slachtoffer én dader! Dit is een ingewikkeld en pijnlijk proces. We willen graag loyaal zijn aan beide kinderen.

Durft u naar uw eigen aandeel als ouders te kijken en daarvoor de verantwoordelijkheid te nemen? Dit is in de verwerking van het misbruik van groot belang voor uw kinderen, voor slachtoffer én dader!

Wat misschien nog pijnlijker is, voor zover pijn vergelijkbaar is, als een vader (of een moeder) zich schuldig maakt aan het misbruik van een dochter (of zoon). Datgene wat het veiligste had moeten zijn, is uitgelopen op een nachtmerrie. De schade is onpeilbaar. Tal van vragen komen er op u af: Moet ik scheiden van deze man? En mag dat? Hoe zit 't met het zevende gebod en wat vindt de kerk ervan? En als we bij elkaar zouden blijven, wat vindt mijn kind daar dan van? Komt mijn kind in de knoei met het vijfde gebod? Hoe moet ik deze man nog langer eren? Boven alles is er de vraag: wat wil de Heere dat ik nu doe? Op dit terrein liggen vele vragen, vaak zonder dat er pasklare antwoorden zijn. Houd de kring van mensen die op de hoogte zijn van het misbruik klein. En meld u bij een deskundige hulpverleningsinstantie. Daar kunnen ze met u meedenken en proberen de juiste vormen van hulp in te schakelen, voor ouders en kinderen, voor daders en slachtoffers. (slot)